

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ТА
МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ**

Збірник матеріалів

24 березня 2016 року

м. Житомир

Голова – Чернишенко Т.І. – Заслужений працівник освіти України, кандидат наук з державного управління, директор Державної установи «Центральний методичний кабінет підготовки молодших спеціалістів Міністерства охорони здоров'я України»

Відповідальний редактор – Хомік Є.В., заслужений працівник освіти України, директор КВНЗ «Житомирський базовий фармацевтичний коледж ім. Г.С. Протасевича» Житомирської обласної ради

Заступник відповідального редактора - Бойчук І.Д., к.пед.н., заступник директора з навчальної роботи

Редакційна колегія

Голова – Козаченко Г.В., методист коледжу

Члени редакційної колегії

Луцак І.Д., к. фарм. н., заступник директора з виробничо-практичної роботи;

Фомюк М.Б., заступник директора з виховної роботи;

Зубрицька Л.О., завідувач відділення «Фармація – 9кл»;

Хранівська В.О., завідувач відділення «Фармація – 11кл. Лабораторна діагностика»;

Косяченко Н.М., к.фарм.н., голова циклової методичної комісії фармацевтичних дисциплін;

Плохотнюк О.О., викладач української мови та літератури.

Технічний редактор, верстка – Шелюк А.В., інженер коледжу.

Актуальні питання підготовки майбутніх фармацевтичних та медичних фахівців в умовах сучасної освіти: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Житомир: КВНЗ «Житомирський базовий фармацевтичний коледж ім. Г.С. Протасевича» Житомирської обласної ради, 15 лютого – 24 березня 2016. – 290 с.

Збірник статей присвячений проблемним питанням підготовки майбутніх фармацевтичних та медичних фахівців в умовах сучасної освіти, авторами статей розглянуті наступні напрями: формування пріоритетів розвитку сучасної освіти та системи виховання в умовах імплементації Закону України «Про вищу освіту»; організація навчально-методичної роботи викладачів; вдосконалення навчально-методичного процесу викладання дисциплін; сучасні інноваційні форми та технології в освіті.

Матеріали подані мовою оригіналу. За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

Уникати ненавмисних підказок в завданнях і зразках відповіді. Ці підказки є одним із способів вгадування правильної відповіді без володіння достатніми знаннями або уміннями. З тексту завдання необхідно виключити всі вербальні асоціації, які сприяють вибору правильної відповіді за допомогою здогадки. Такими підказками можуть бути: граматичні підказки, асоціативні слова і визначення, систематичне повторення деяких рис правильної відповіді.

Висновок Проте тестовий контроль знань має й істотні недоліки:

- » ймовірність випадкового вибору правильної відповіді;
- » можливість оцінки тільки кінцевого результату (правильно-неправильно) у тестах закритого типу, у той час як сам процес, що привів до нього, не розкривається;
- » стандартизація мислення без врахування рівня розвитку особистості;
- » велика затрата часу на складання необхідного «банку» тестів, їхніх варіантів, трудомісткість процесу;
- » відсутність розвитку мовлення;
- » іноді невідповідність навчальним цілям.

Однак, слабкі сторони тестування можна подолати шляхом вдосконалення процедури підготовки тестів і чіткого окреслення дидактичних цілей, яким повинні відповідати контрольні завдання. Водночас застосування тестових методів контролю разом з традиційними формами перевірки досягнень студентів дає змогу індивідуалізувати процес підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах, підсилює їхню позицію як суб'єкта навчального процесу, розвиває професійні, пізнавальні потреби й інтереси.

Перелік використаних джерел

1. Методичні рекомендації зі складання тестових завдань / В.П. Сергієнко, Л.О. Кухар. – К., НПУ, 2011. – 41 с.
2. Методика конструювання тестів для визначення результатів професійного навчання у центрах професійно-технічної освіти державної служби зайнятості : наук.-практ. рекомендації / Л. Й. Літвінчук. – К. : ІПК ДСЗУ, 2014. – 24 с.
3. Аванесов В. История возникновения тестов <http://oren-test.narod.ru/history.htm>
4. Застосування тестової системи оцінки знань у навчальному процесі /Л.М.Унгурян, М.С.Образенко // Медична освіта. – 2011. - №3 – С. 20 – 22.

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ: ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Горбаньов В.В., Новакова В.С.

Коледж Національного фармацевтичного університету

Інформація про авторів Горбаньов Валерій Вікторович, кандидат історичних наук, голова циклової комісії суспільних та загальноосвітніх дисциплін; Новакова Вікторія Сергіївна, заступник директора з виховної роботи.

Анотація У статті розкрито історико-педагогічні аспекти впровадження в освітній процес коледжів системи індивідуально-дослідницьких завдань як засобу організації самостійної роботи студентів.

Постановка проблеми Сьогодні, в умовах інтенсивного зростання обсягу наукових знань, підвищення вимог до науково-професійної підготовки працівників фармацевтичної галузі виникає необхідність історико-педагогічного аналізу феномену самостійної роботи як діяльності, яка формує пізнавальну активність студента та реалізується через завдання, зокрема, навчально-дослідницькі.

Так, в теорії педагогіки закладено основи впровадження навчально-дослідницьких завдань для організації самостійної роботи через розкриття:

- » поняття «задача» і «завдання» (Г. Балл, В. Тюріна);
- » ролі в освітньому процесі, сутності пізнавальних задач (В. Безпалько, В.Загвязинський, Л. Занков, І. Лернер, М. Махмутов, О. Савченко, А.Тализіна та інші);
- » педагогічної цінності навчальних задач (М. Скаткін, Г. Балл);
- » суті індивідуальних завдань (Я. Боллобаш);
- » теорії проблемних задач (В. Лозова, А.Матюшкін, М. Махмутов, А.Фурман).

Однак зазначимо, що система індивідуальних навчально-дослідницьких завдань (ІНДЗ) як засіб організації самостійної роботи студентів в освітньому процесі коледжів розроблена недостатньо.

Вищезазначене обумовило **мету** статті – обґрунтувати можливість застосування ІНДЗ як засобу організації самостійної роботи студентів,

на підставі теоретичного і практичного досвіду минулого.

Виклад основного матеріалу Аналіз філософсько-педагогічних джерел дозволяє стверджувати, що самостійність думки як принципово важливу умову морального й розумового виховання молоді відстоювали мислителі Античності і Відродження. Так, у процесі евристичної бесіди Сократ викликав сумніви учнів у достовірності певних уявлень, намагаючись підвести їх до такого знання, в істинності якого вони переконалися б самі.

Особливістю твору новгородського ієродиякона Кирика «Учение им же ведати человеку числа всех лет» (1136 р.) є використання принципу нарощування складності при побудові навчального тексту, наявність постійного зв'язку нового матеріалу з вже відомим, ілюстрація абстрактних положень прикладами із життєвого досвіду.

Слід зазначити, що дані принципи навчання і сьогодні не втратили своєї актуальності та є ефективними при розробці змісту ІНДЗ.

Основи навчання, розвиваючого самостійність, заклав Я.А. Коменський, який наголошував на тому, що «правильно навчати юнацтво – це не значить вбивати в голови зібрану з авторів суміш слів, фраз, перекирвань, поглядів, а це значить – розкривати здібність розуміти речі, щоб саме з цієї здібності, мов із живого джерела, побігли струмочки (знання)...» [5;148].

Так, і сьогодні, розвиток самостійності як риси особистості, є провідною метою впровадження в освітній процес системи ІНДЗ.

Особливу увагу організації самостійної роботи дослідницького характеру приділяв Ф.В. Дистерверг. «Розвиток та освіта, підкреслює педагог, – жодній людині не можуть бути надані або повідомлені... Самодіяльність, є засобом і одночасно результатом освіти... Тільки дослідницька робота веде до істинного знання, до пізнання» [3;328].

К.Д. Ушинський довів ефективність використання завдань, які вимагають від учнів володіння мисленнєвими прийомами, що «збуджують самостійність думки», зокрема прийомами порівняння, систематизації, узагальнення, прийомом логіки.

На початку ХІХ століття у навчально-виховний процес університетів впроваджуються різноманітні форми науково-дослідної роботи студентів, такі як «порпання в наукових книгах», «наукові письмові роботи» (курсіві роботи), «письмові відповіді на задані теми» (реферати),

«з'ясування першоджерел та їх критичний розбір», «короткі розміркування студентів у письмовій формі на конкретну тему» в присутності викладача та інші, виконання яких вимагає від студента прояву найвищого ступеня самостійності.

Отже, ІНДЗ також можуть виступати засобом упровадження в освітній процес методів наукового дослідження, що забезпечує дослідницький характер самостійної діяльності студента.

У методичних розробках по природознавству, складених О.Я. Гердом, вперше зустрічається явна форма навчально-дослідницького завдання, в якій є: певна інформація про об'єкт дослідження; серія проблемних питань, стимулюючих дослідницький інтерес учнів та спрямовуючих їх навчально-дослідницьку діяльність.

Отже, аналіз науково-літературних джерел засвідчує, що в педагогічній теорії та практиці накопичено певний досвід, що є основою для вдосконалення засобів організації самостійної роботи студентів.

Сутність методу учіння через розв'язання проблем, запропонованого Дж. Дьюї, полягає в поетапному розв'язанні проблеми (відчуття утруднення, усвідомлення проблеми, розуміння мети, якої прагне суб'єкт; висунування гіпотези; критика висунутої гіпотези, теоретичне дослідження та оцінка результатів; реалізація гіпотези, її експериментальна перевірка), що вважається найвищим ступенем дослідження [1;114].

Зробимо наголос на тому, що використання в освітньому процесі саме проблемних ІНДЗ (проектів), значно активізує пізнавальну активність суб'єктів навчання.

Заслужують на увагу «цільові завдання», запропоновані І.І. Малкінім. «Навчальна робота розгортається у вигляді ряду, хвилюючих дітей, проблем – цілових завдань... Учень повинен самостійно шукати шляхи рішення висунутої ним цілі. Планування, як і процес розрішення цілі, повинні мати дослідницький характер» [4;21].

Зазначимо, що навчально-дослідницьке завдання вбирає в себе деякі елементи цільового завдання, зокрема проблемність змісту, етапність виконання, способи керівництва.

П.П. Блонський різновидом «дослідження» називав навчальний експеримент, під яким розумів рішення проблеми, систематичні спостереження учнів, реферати-дослідження.

Справедливим є той факт, що саме експериментальне ІНДЗ викликає найбільший пізнавальний інтерес у студентів.

В середині 30-х років в США набув особливої популярності метод Дж. Брунера – «навчання через відкриття».

Навчання методом «відкриття» будується на наступних положеннях:

1) «весь досвід людства показує, що знання, здобуті шляхом власного відкриття, найміцніші і найдійовіші щодо впливу на людину» [2;123]; 2) ті, хто навчаються, підходять до інформації більш вибірково з урахуванням розв'язку конкретних проблем; 3) в учінні через «відкриття» домінують внутрішні мотиви; 4) «підхід до навчання як до відкриття сприяє розвитку пізнавальної активності й самостійності» [1;112]; 5) досвід «відкриття» сприяє виробленню загального ставлення до учіння як дослідження; 6) характеризується двома суттєвими ознаками: дослідницька активність і самостійне набування знань.

Саме у проектній діяльності реалізується принцип неперервності природи та експерименту, тому ІНДЗ ми розглядаємо як навчально-дослідницький проект, серцевиною якого стає ототожнення дослідження з відкриттям.

Таким чином, поглиблене вивчення педагогічних джерел, свідчить, що в історії педагогічної думки ідея використання різних за змістом, формою, функціями навчально-дослідницьких завдань не є новою.

Аналіз історико-філософських джерел, дозволів визначити спільні риси, які притаманні і сучасним ІНДЗ:

- » робота над ІНДЗ вимагає від суб'єкта учіння високого рівня самостійності;
- » наявність дослідницької (експериментальної) складової проблемного характеру як обов'язкової;
- » реалізація принципу індивідуалізації (врахуванні віку, інтересів, індивідуальних особливостей особистості тощо).

Висновки Таким чином, історико-педагогічний аналіз предметного поля нашого дослідження дозволяє зробити висновок, що подальший науковий пошук нових видів, форм ІНДЗ, які стануть засобом активізації самостійної пізнавальної діяльності студента, повинен спиратися на вивчення минулого досвіду застосування в освітньому процесі систем завдань для організації самостійної роботи суб'єктів навчання.

Перелік використаних джерел

1. Алексюк А. М. Чорний В. М. Методи навчання в сучасній буржуазній педагогіці США:

критичний аналіз / А. М. Алексюк, В. М. Чорний, – К. : Рад. Школа, 1983. –140 с.

2. Bruner J. S. *Act of Discovery*. – *Harvard Educational Review*, 1961, Vol. 31.

3. Дистервег А. Избранные педагогические сочинения / А. Дистервег. – М. : Учпедгиз, 1956. – 374 с.

4. Малкин И. И. Метод целевых заданий в школе первой ступени / И. И. Малкин. – Казань: Просвещение и жизнь, 1929. – 52 с.

5. Пискунов А. И. Хрестоматия по истории зарубежной педагогики / А. И. Пискунов. – М.: Учпедгиз, 1971, – 345 с.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ, ФОРМ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

Гриньов В.В.

Комунальний вищий навчальний заклад
«Житомирський базовий фармацевтичний
коледж ім. Г.С. Протасевича»
Житомирської обласної ради

Інформація про автора *Гриньов Віктор Володимирович*, викладач інформаційних технологій вищої кваліфікаційної категорії

Анотація У статті розглянуто питання організації самостійного контролю знань студентів та організації виконання практичної роботи на основі сучасних інформаційних технологій.

Постановка проблеми Організація самостійної роботи студентів по вивченню нового матеріалу знаходиться на низькому рівні, а як наслідок, частина навчального матеріалу не засвоюється студентами. Неправильна організація викладачем пояснення студентам виконання практичної роботи, знижує рівень повного виконання її. Внаслідок цього рівень робіт і тестування студентів можуть мати низьке оцінювання.

Виклад основного матеріалу Сучасна система навчання, яка передбачає використання багато навчального часу на самостійну роботу, висуває нові вимоги до розробки методичного та технічного забезпечення викладання нового матеріалу, сучасних підходів, форм та методів навчання, самостійної роботи студентів та їх контролю. Не всі студенти можуть якісно справитися з самостійною роботою. Таким чином засвоєння навчального матеріалу знаходиться на недостатньому рівні.

27. Гиріна Н.П. ОВОЛОДІННЯ ТЕХНІКОЮ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ – ЗАПОРУКА ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	55
28. Гнатенко Т.С. ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	56
29. Головка І.І ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧІВ.....	58
30. Гончарук С.В. ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	60
31. Горбаньов В.В., Новакова В.С. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ: ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	62
32. Грицьов В.В. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ, ФОРМ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ.....	64
33. Гузева В.В., Гаврилова Н.Б. РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	66
34. Гутель О.В. УПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМУ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВНОГО ПРОФЕСІОНАЛА В ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ.....	69
35. Данилишин Н.І. РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ.....	71
36. Дерезуз Л.В. ГУРТКОВА РОБОТА ЯК ФОРМА ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	73
37. Довженко Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З МІКРОБІОЛОГІЇ	74
38. Драч М.В. РОЛЬ КОМУНІКАТИВНОГО КОМПОНЕНТУ У СИСТЕМІ «ВИКЛАДАЧ – СТУДЕНТ» ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	76
39. Дубович К.С. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ З УРАХУВАННЯМ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ТА ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТА ТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДИК	78
40. Дуда-Ільчук О.П. ВИКОРИСТАННЯ АЛГОРИТМІВ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ РОЗРАХУНКОВИХ ЗАДАЧ З ХІМІЇ СТУДЕНТАМИ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ	81
41. Євдокимова О.Ю. ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПРИ ВИВЧЕНІ МАТЕМАТИКИ В ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ КОЛЕДЖІ.....	83
42. Єремеева І.В. СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	85
43. Зацерковний М.С. РОЛЬ ХІМІЇ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ	87
44. Зінченко В.А. KEYС - МЕТОД У ФОРМУВАННІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНОГО ФАХІВЦЯ – МЕДИЧНОГО ЛАБОРАНТА	89
45. Зінчук І.С. ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ І ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ОСНОВ ПРАВА У МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ.....	91
46. Зубрицька Л.О. РОЛЬ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ВИВЧЕННІ ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ.....	93
47. Зубрицька Т.Р. МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД У ФОРМУВАННІ ТА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З ФАРМАКОЛОГІЇ	96
48. Іщук В.В. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	98
49. Канак Л.А. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЗА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН.....	100
50. Кімельман О.О., Щерба І.С. ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ	103
51. Карпенко Ю.П. ВИКОРИСТАННЯ РОБОЧИХ ЗОШИТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ХІМІЇ ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОГО МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАНЯТТЯ	105
52. Кириченко Л.М. ПРАКТИЧНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОСНОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ КОЛЕДЖІ.....	107
53. Кірсанова О.В. РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	108
54. Кірсанова О.В. ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ - МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	111